Devlet Nüshası

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: M. Emin KANTURK
Teknik Sekreter: Zihni İLDIZ
İdarehanesi: Cemal Nadir Sok. No. 4 Ankara Cad. İstanbul

5 Temmuz 1951 Perşembe
SAYI: 1

İşçi HakkI

HAFTALIK SİYASİ MÜSTAKİL GAZETE

Cumhuriyet devrinde işçi sınıfının teşkilâtlanması! Tarım işçileri arasında yapılan bi rröportaj. V. s. v. s. v. s.

Perşembe günleri çıkar

Başyazarı: Kemal Sülker

Fiatı: 10 Kuruş

İşçilerin düşük ücretlerle çalıştığı resmen anlaşıldı

Asgarî ücret bareminin biran önce tesbiti zarureti meydana çıktı

İşçi Hakkının ilk Sözü

Uzun zamandanberi çıkarılması istenen bir işçi gazetesi, nihayet bugün yayın hayatına başlamış bulunuyor. Bu suretle sık sık duyulmuş bir arzunun tahakkuk'una sağlamış olduğumuz için sevinç ve duyuyoruz. Sevincimizin artması veya azalması işçi kardeşlerimizin «İŞÇİ HAKKI»na karşı göstereceklerî ilgiye bağlıdır.

İlk sayısını sunduğumuz bu gazete, yalnız İstanbulda sayıları yüz bini aşan işçilerimizin desteklıyeceklerî ve benimseyecekleri bir gazete değerini taşıyacak mıdır? Bu sorumun elle tutulur, gözle görülür cevabını bizsiz «İŞÇİ HAKKI»nın sayıları verecektir. Ancak şimdiden şu kadarını söyliyebiliriz ki bu gazete, Türkiyenin en mütekâmil bir İşçi Gazetesi olmak, büyük bir ideale kavuşma azmi ile hazırlanmaktadır. Her sayıda bu şereli gayeye varmak beyanı ile bizce daha ilerletmeğe biraz daha doğru, biraz daha faydalı olmağa çalışacağız.

«İŞÇİ HAKKI» ne bir Sendikanın, ne bir Sendikalar Birliğinin, ne de herhangi bir siyasî partinin organıdır. Bu gazete, sadece işçinin maliyle ve hakkını arayan işçiden yanadır. Bu bakımdan «tarafsız» değil, şahsımız: de bir hüviyet taşıyacaktır. Bu gazete geniş işçi sınıfının bir asırdanberi kesin olarak ihmal edilen haklarının bizim müdafaa ederek, hem de mevcut kanunlarda himaye edilmiyen hakkının hukuk'i reç dayanakları olmasına çalışacaktır.

Türkiyede olan kanunlardan dört bin tanesinin Demokrasi prensiplerine aykırı olduğu sanılmakta bulunduğu bugünlerde, iş hukuku çerçevesine giren kanun, tüzük, yönetmelik ve Bakanlık kurulu kararlarının bir kısmının da bu anlâdemokratik kanunlar arasında bulunduğunu kabul etmemekte hiç bir zorluk yoktur. Tek parti devrinin mahsulü olan ve halk hâkimiyeti prensipleriyle bağdaşmasına imkân bulunmıyan bu antidemokratik kanun ve prensiplerin değiştirilmesine çalışmak, «İŞÇİ HAKKI»nın en planda değer vereceği işçi meselesi olacaktır. Çiraklanın hakların hile bir şekilde çevrilmesine asla hiçe sayıldığını görmekteyiz. Bu bakımdan her şeyden evvel çerçek işçi hakkının kanun hükmüyle alınmasına önem vereceğiz.

Sunu da kabul etmek yerinde olur ki, işçilerin ne gibi dertleri ve ihtiyaçları olduğunu bilmiyen bir kanun koyucu veya idare makamının bulunduğunu bugünkü çalışma mevzuatı çerçevesi içinde sarahatle bir hayli güç olacaktır. Öyle hakkı vardır ki kanuna sahip çıkılmıştır.

Öyle hakları vardır ki bir kanunla kabul edilmiş, dörtte de çıkarılmıştır. Öyle hakları vardır ki mahiyetleri açıkça belirtilmemiştir.

Öyle hakları vardır ki işverenin bağışlanması, içeriden esirgenmiştir. Öyle hakları vardır ki sözle tanınmış ve sözde kalmıştır.

İşte «İŞÇİ HAKKI» cesaretle yayınına devam edebildiği müddetçe her sayısında muayyen adet (Devamı 3 sütûn)

Ayda ancak 250 lira ile geçinilebilecek olan bir şehirde altmış kr. yevmiye ile 8 saat çalışanlar..

Uzun zamandanberi şehrimizde sup on bin işçinin ücretleri tetkik edilmekte, sonra şu hakikat bir kat daha açığa çıkmaktadır: Çalışma Bakanlığı da anlamıştır: Bakanlık, Bölge Çalışma Müdürlüğüne verdiği bir emirde, şehrimizde asgarî ücret bareminin bir an evvel tesbiti lüzumunu bildirmiştir. Bölge Çalışma Müdürü Bedii Süngütay, bu hususta yaptığı uzun araştırma ve soruşturmalardan sonra Bakanlığa bir rapor vermiş ve asgarî ücretin tayini lüzumunu belirtmiştir.

Mühtelif sanayi kollarına mensup olan bin işçinin ücretleri tetkik edilmiş, sonra şu hakikat nihayet elde edilmiştir:

Mensucat işi kolunda günde 52 kuruşa, trikotaj sanayiinde günde 90 kuruşa, gıda sanayiinde günde 58 kuruşa, Basım evlerinde 70 kuruşa, büroklarda günde 75 kuruşa, muhtelif işler kolunda da günde 40 kuruşa çalışan işçiler vardır.

On bin işçi esas tutularak yapılan müşkeyeye göre de günde 280 kuruşla 320 kuruş arasında ücret alanlar dokuma sanayiinde yüzde 27,71, trikotajda yüzde

(Devamı 3ncü sayfada)

Sümerbank Bakırköy bez fabrikasında işçi ücretleri birdenbire indirildi!

Tekstil ve örme sanayii isçileri sendikasının Bakırköy şube kongresinde konuşulanlar

İşçiler yerli mal giyilmesi için bir kampanya açmağa ve mücadele etmeğe karar verdi

İstanbul Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikası nın Bakırköy Şubeleri Pazar günü Bakırköy Halkevinde yaptıkları kongre de birleşme kararı vermiştir.

Karara varmadan önce yapılan müzakere faslıalını veriyoruz.

Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Bahir Ersoy, sözlerin Kongereye kâfi alâkayı göstermemelerinden duyduğu teessürü belirttikten sonra demiştir ki:

— Yönetim Kurulunu çalıştırmak üzerlerini elindedir. Hakkının aramasını bilmezsek, işverenler meşru haklarımızı bile vermezler. Nitekim Adalet Mensucat Fabrikasının dokuma dairesi sadan sebeplerle kapatılmış, yüzlerce işçi açığa çıkmıştır. Şurasını kaydetmeden geçemiyeceğim: Adalet Fabrikası bu temsilci, mali durumunun bozukluğunu sebep göstererek yapmıştı. Fakat aynı fabrika, spor kolu için memleketimizin en güzide sporcularını kendi kulübüne almak için 150 bin lira sarfetmekte tereddüt etmemiştir.

Bazı işverenlerin shunu söyeto dediği için budur. Biz aramızdaki sesanıdır sağlamasak kargımıza çıkan müşkülâtı halledemeyiz.»

Ahmet Cansızoğlunun konuşmadan sonra Başkanlığa Mehmet Dirman, Başkan Vekilliğine Ali Çelenk, katipliklere Nihayazi Akyüz ve İbrahim Koral

(Devamı 4 ncü Sayfada)

Bazı Sendikacılar, işçi Milletvekillerinin hiç bir iş yapamadığını acı duyarak bildiriyor

Cemil Gider diyorki: İşçi Milletvekili yok. Demokrat Parti Milletvekili vardır!„

14 Mayıs Milletvekili seçimlerinde Demokrat Partî listesinde

İlâç israfı önleniyor

İşçi Sigortaları Kurumu, hastalığın ezcümle tarafından satın alınmasındaki israfı ve imalâtçıların nihayet anlamıştır. Kurum, bu kaçağı bir doktor ve eczacıdan mürekkep bir Murakabe Heyet müstahzar ilâçların eczadepolarından veya ihtiyaç sahiplerinden alınmak suretiyle tetkike başlamıştır.

Basım Teknisyenleri Sendikasının Sendikalar Birliği Yönetim Kurulu seçimi Mehmet Dirman bu hususta şunları söylemiştir:

Grev kanununa ait bir hatırlatma olan bu mektup, Basım Teknisyenleri Sendikası Sendikalar Birliğini kurduğumuz

(Devamı 2 ncü sayfada)

Tekta fabrikası işçileri günde 12 saat çalışıyor

Kızılçeşmede Tekta Tekstil İşçilik Fabrikasında çalışan 150 işçi, günde 12 saat çalışmaktadırlar. Bu çalışma hususta şunları belirtmektedirler:

— İnsan fakatinin günde 12 saat çalışmağa tahammülü yok. Bir de bu kadar az yevmiyede. Hattâ hafeleye işçi arasından boşta olduğumuz herkesi bulıyor. Fabrikanın da bir hafta çalışmasının temini lâzımdır. Böylece bir kısım arkadaşlarımız da iş bulmuş olur. Her poslasın yahut çalışmağa gelmiyenlerin maaşları, masını istiyoruz.»

Verilen malûmata göre, Tektada çalışan işçiler haftada bir ve 19 en çok 25 lira almaktadır.

DARILMACA YOK

Radyo ve İşçiler

Bu ünekkitler, İstanbul radyosunun hep müzik yayınları üzerinde duruyorlar. Halbuki radyoda müzik dışında yayınlarından daha az ehemmiyetli sayılamaz. Bir devlet radyosunun, bilhassa bu dediğu kadar öğretici de olmasa ve bu yolda çalışmasından tabiî bir şey olur mu?

Şimdilik Ankara radyosunu bir tarafa bırakalım. İstanbul radyosunun söz yayınlarına gene daha çok hemekeye gitmektedir. Konuşmaların hemen pek çoğu ehliyetsizdir. Radyo mikrofonu fikir hayatımızda şimdiye kadar almadığı bir duydumağımız Milli vekilleri ve sunun bunun eski dostu tarafından adeta bilâh edilmiştir. Devlet mikrofonu bugünden vatandaşa faydalı olmaktan çok, onu bastırmanın şöhret ve hattâ kazanç vasıtası olmuştur.

Bunlar yanında, genç kitleler, büyük teşekküller için ayrıca konuşma saatleri geçip tahditsiz tabi (tutulmakta ve bu konuşmaların faydalı olmaları adeta önlenmektedir.

İste bunlardan birisi de İstanbul Radyosunda 15 günde bir defa yapılmak üzere ayrılan «İşçi Saati» dir. İşçi Sendikaları bilgi adına bu saatte on dakika konuşacak arkadaşı bulunmak yok! Siyasetten dem vurmak memnu! O halde ne söyleyecek. Bunu Radyo dinleyen veya radyo idaresine bu yolda emir veren adı sahibi memlerre sormalı. Her halde bu ci arkadaş, işçi saatinde kendi davasını bırakıp İlâh hanım gibi güzel, fikin bar gibi bir fahm Millet Vekili gibi kasideler okuyacak değildir. İşçilerin iktisat politikası ile uğraşmasına müsade edilmesine, radyoda konuşturulmaları ileye yarar!' diyeceksiniz. Her halde «Size radyoda konuşma hakkı verdik.» diye güçe kapatılmış gibi.

ŞİMŞEK

Türk işçisinin tarih boyunca teşkilâtlanma gayretleri

İşçisinin teşkilâtlanmak için sarfettiği muazzam gayretler ders almamız lâzım bir

Yazan: **Tarihçi**

Memleketimizde işçi sınıfının teşkilâtlanma temayül ve hareketlerinin, bu arada Sendikacılığın son bir kaç yıl içinde başladığını ileri süren Sendikacılara cevap vermeye vaktimiz kalmaktadır. Bu, maksatlı bir inkâr değilse, muhakkak ki bir cühul eseridir.

Çünkü Türkiyede bugünkü anlamiyle işçi sınıfının doğuşunu, sermayedar sınıfın doğuş tarihinden ayrı olarak mütalâa etmek imkânsızdır. Üstelik bu iki sınıfın teşkilâtlanma faaliyeti hemen aynı zamana rastlamaktadır. Nitekim, bu, maksatlı bir inkâr değilse, muhakkak ki bir cühul eseridir.

Çünkü Türkiyede bugünkü anlamiyle işçi sınıfının doğuşunu, sermayedar sınıfın doğuş tarihinden ayrı olarak mütalâa etmek imkânsızdır. Üstelik bu iki sınıfın teşkilâtlanma faaliyeti hemen aynı zamana rastlamaktadır. Nitekim, bu sınıfların teşkilâtlanmaya başlamaları da hemen hemen aynı zamana rastlamaktadır. Meselâ, Osmanlı İmparatorluğunda ilk defa siyasî teşekkül olan «Union et Terakki Cemiyeti»nin, memleketimizde ilk işçi teşkilâtının doğuş tarihi aynı yıla rastlamaktadır.

Tesbit edebildiğimiz ilk işçi teşekkülü olan «Osmanlı Amele Cemiyeti» 1895 de kurulmuştur.

İşçi hareketlerinin en mühim devri ise, 1908 Meşrutiyetini İlânından sonra eenebî işletmelerdeki işçi şartlarına karşı duyulan isteklere yüzünden doğan bir çok grevlerin olduğu tarihleri ihtiva eder. Bu iki ay içinde başlamışolan işçiler, cemiyetlerinizere başvurdukları hizmetinde çeşitli işçiler, tütün işçileri, matbeattipleri... v. s. teşkilâtlanma yolunu gitmiş bir çok Sendika ve Cemiyetler kurmuştur. Yalnız hemen belirtmek yerinde olur ki bu devrin önemi, işçiler arasında başlıca teşkilâtlanma gerekliliğinden, ziyade Hürriyet ve Meşrutiyet yolları içerisinde karşı sınıfın işçilere karşı gerçiği tecavüzlere gaye ve mahiyeti bakımındadır.

Meşrutiyetin İlânından iki ay kadar sonra (Eylül 1908) hükümet, grevleri önlemek, işçileri teşkilâtlanmaktan alıkoymak için Tatili Egzal Kanununu çıkarmıştır. Hükümet bu emrivakiden sonra sermayeye mütemadiyen işçi ile eden müesseselere dekî işçilerin Sendika kurmalarını yasak etmiş, mevcutlarını da kapatmıştır.

Bu sert hükümlere ihtiva eden muvakkat kanun, «Meclisi Mebusanın ilk toplantısına edilirken (27 Kasım 1325) bir kanun teklifi ile adı geçen kanunun kaldırılmasına ve hükümeti temelli müdahalesini ilâm etmesine dair» bir grev yapan ve teşkilâtlanan işçiler, umumiyetle yabancı şirketlerde çalışmakta idiler. Kanun, hemen hemen aynen kabul edildikten sonra işçilerin teşkilât kurma hareketleri ancak bir yıl durdurulabilmiştir. Bir kısım işçiler «Osmanlı Sendikaları Cemiyeti» adiyle bir teşekkül kurmaktan geri kalmamıştır. Cemiyetin kurulması ile ücretlerin artırılmasını isteyen grevler de başlamıştır. Bunu işçi hareketlerinin ve yeni sendikaların faaliyete geçmesi hareketi takip etmiştir. Fakat bu işçi teşekküllerinin genişlemesine hükümetçe imkân bırakılmamıştır. Bir duyulamadan, sonra Sendikaların kapatılmasına emrolunmuştur. Fakat bu defa da gelişmeğe yüz tutan Sendikaların yeniden açılmasına ve harbin başlaması üzerine sükûnet yapılmış, hele 913 Ocak ayında Başbakliye yapılan baskın sonunda başlıcaları tevkifler ve sürgünlerle beraber işçilere de teşkilâtlanma fırsatı verilmemiştir.

İşçiler, «Tatil ve Terazi Cemiyeti» nin dağılmasından sonra faaliyete geçmiş, galip devletlerin terörüne rağmen kendi haklarını müdafaadan yılmamışlardır.

Birinci Cihan Harbinden sonra görülen siyasî faaliyetlere mevzu olarak Sendikalaşma cereyanı da yeniden belirmiştir. Bu arada Anadolu Şimendifer Amele Cemiyeti, Kasımpaşa Seyrisefain Amelesi Cemiyeti, Tramvay Sürücü Amele Cemiyeti ve İşçi Cemiyeti gibi cemiyetlerin faaliyete başlamışlar. Ayrıca «Beynelmilel İşçi Hareketi» ne tâbi Deniz İşçileri İttihadı» da teşekkül etmiştir.

Cumhuriyetten önceki işçilerin teşkilâtlanma hareketlerinden bugün bir çok dersler çıkarmak mümkündür. Geleceğe yazılmadı Cumhuriyet devrinde işçilerin mesleki teşekküller etrafındaki toplanmalarını ana hatlarile izah edebilmek evvel emirde gerekli ki: En az yarım asırdanberi memleketimizde işçi sınıfının teşkilâtlanma hareketi, bütün gayri müsait şartlara rağmen daima zaman kendini göstermiştir. İşçilerin mücadele arzusu ve hakkını isteme gayreti de belirtmektedir ki işçiler teşkilâtlanma bakımından terörün ve çeşitli baskıların bulunan bir tarihten mahrum değildir.

Bu bakımdan işçilerin haberalma ve dedelerinin faaliyetinden ibret almaları için tarihin sebine kulak vermeleri lâzımdır.

Hukuk köşesi

Değiştirilmesi Gereken Bir Nizamname

Yazan: Halûk Baruteşoğlu (Avukat)

İş Kanununa tâbi iş yerlerinde iş - Mümessil İşçi seçimi müddetini arkada bırakalı bir ayı geçtiği halde işçilerin şikayetleri hâlâ sona ermemiştir. Gizlilik içi mümessili seçimi yapılmasına daha bir çok iş yerleri vardır.

Durumun böyle olması, muhakkak ki «İş ihtilâflarını uzlaştırma ve Takhim Nizamnamesinin antidemokratik olmasından ve gerekli kanuni müeyyidelerin câkiviye edilmemiş bulunmasından ileri gelmektedir. Zira 11 Mart 939 dan beri, hükümeti çevresi içinde cereyan eden, «Mümessil İşçi» seçimi çok yerde çok kere Hrsdların ağzından: Yalnız bir yıl içinde işçilerin hesabına bugüne bu bölgede mümessil seçimi için ile ilgili 160 şikâyet vaki olmuştur. Bütün bu şikâyetler, nizamnamenin işçi ve işverene müessesetleri karşısında ne kadar kifayetsiz olduğunu göstermiştir. Hattâ kısa bir tetkikten geçirilecek olursa bu kifayetsiz nizamnamenin bugünkü Demokrasi prensiplerine aykırılığı kendiliğinden ortaya çıkar.

Nizamnamenin 25 maddelik ve gizli mümessil seçimi ile alâkalı birinci kısmını incelecek olursak belli başlı şu hükümlerin bulunduğunu görürüz:

1 — Her bir işçi ve her bir Mart ipidasından Mayıs sonuna kadar mümessil seçimi yapılır).

(Müddeti bitiren işçilerin tekrar seçimleri caizdir.)

(Seçim Hey'eti) iş yeren veya iş yeveren vekili tarafından seçilen üç kişiden teşekkül eder. Bu ilânın asıldığı günden itibaren iki iş günü içinde beşde bir işçinin yazılı talebi üzerine ilâveten çıkarılır. İşveren seçim heyetlerini seçerken hüsnüniyetimi göstermekle mükelleftir.)

(Her işçinin, soyadlarını, doğum yerlerini ve -varsa- işçilik numaralarını yazarak imzalattan sonra oy pusalarını seçim heyeine verir. Seçim heyeti oyları tasnif ve seçilenleri tesbit eder.)

Şimdi bu hükümleri, realitenin süzgecinden geçirerek tahlil edelim:

Nizamnamede zarahat olmasına rağmen muayyen müddet içinde mümessil işçi seçimini yapmıyan yerler vardır. Mümessil işçi seçimi yapmak istemediği halde bu anlaşı an işverenlere verilecek cezanın, işverenler için hiçbir kaydırıcılığı bulunmayacak derecede para cezalarından ibaret olması, kötü niyetli işverenleri dilediklerine mümessil seçtirmek için bir rahatsızlıktır. Hattâ bütçesine nakdi ceza karşılığı koyanlar dahi vardır.

İşveren, memnun kalmadığı mümessil işçiyi, ikinci bir defa daha mümessil seçtirmemek için, seçimden evvel işten çıkarabilmekte, böylece müddeti biten işçinin tekrar seçilmesinin câiz olmaması pratik bir kıymet taşımamaktadır.

Seçim hey'eti üyeleri arasında sendika temsilcilerinin bulunmaması sendikaların esas fonksiyonlarını hiçe indirmektir. Esasen hey'etini işveren veya işveren vekilinin tayin etmesi, hey'eler üzerinde işverenin nüfuzu ve tesirinin sebep olmaktadır. İşçilerin beşte birinin istemi ile çok kere aslâ hesaba katılmamaktadır.

İşçilerin serbest seçim yapabilmeleri, seçim için ayrılan vaktin hesaplarına işverenin sahil müsaadelerinden mütevellit olmaktadır. Oy pusulalarına yal. niz aday isimlerini yazmakla iktifa etmeleri zaruridir.

Halbuki nizamnamenin, hangi işçinin hangi adaya oyunu verdiğini, imzasını atarak tesbit ettirmektedir. Bu da 16 Şubat 950 tarih ve 5545 sayılı Milletvekili seçimi kanunundaki hükümlere açıkça aykırıdır.

Seçim heyetinin oy pusulalarını tasnif ederken sendika temsilcisi

(Devamı 4 ncü Sayfada)

Dert Bir Değil ki...

İşçi mümessili seçimlerinde görülen mühim aksaklıklar

Bakırköy mensucat ve Ticaret T.A.Ş. işçileri seçimlerde görülen usulsüzlüğü belirtiyor

Bakırköy Mensucat ve Ticaret T. A. Ş. Kartalteşe Fabrikasında İşçi Mümessili seçim 12 Mayıs günü yapılmıştır. Neticeler ertesi günü ilân edilmiş ve Takhim Nizamnamesinin 21 nci maddesinin gözü önüne müddeti olan bir ay da geçmiştir. Buna rağmen İşçi Mümessili seçiminin usulsüzlüklerini bellirtmek için günlerde bu hususta bir Takhim Nizamnamesinin hazırlanıp, Durulaya (Devlet Şûrasına) Fakat bu günlerde belirtilmesini faydalı bulduğumuz nokta şudur:

Takhim Nizamnamesi demokratik prensiplere aykırıdır. Yeni tüzük yürürlüğe girer girmez bütün iş yerlerinde yeni bir Mümessil İşçi seçimi yapılmalıdır. Çünkü mevcut seçimlerin ekserisi işçinin hakkını yahut keyfiyi tatmin edememiştir.

Mevcut tüzük hükümlerinin dahi nasıl bâzı işverenlerce suiistimal edildiğini Kartalteşe Mensucat Fabrikasındaki seçimlerin mahiyetini bildiriyoruz.

Mümessil İşçi seçimi yapılırken oylacı, Vilâyet ve Emniyetten gönderilen memurların haber verilmeden toplanmıştır. Seçim Heyeti üyelerinden ancak birisi sandık başında bulunmuştur. Diğerleri serbest olduğundan işçiler arasında dolaşmış ve kendilerinin kazanılmasına çalışmıştır. Oy sandığı önceden kilitlenmiş, içinin boş olduğu görüş, mühürlü sandığın ağzının

ARŞİV

İşçiler! Dertlerinizi Bildiriniz. Bu sütunlarda Neşredelim

Birleşen iki sendikada iş bölümü

Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikasının Birleşen Bakırköy Şubelerinin, yeni Yönetim Kurulu iş bölümü yapmıştır. Başkan Vekilliğine Ahmet Canözoğlu, sözcülüğe Ziya Hepşen, Sayımanlığa Mehmet Kahraman, Veznedarlığa Esmail Kayar, muhasebeliğe Ahmet Karaca, Sekreterliğe de Hasan Sudi Can getirilmiştir.

Arkadaşlarımıza başarılar dileriz.

Sendikacı arkadaşlarla konuşma

İşçi hareketleri ve Sendika faaliyetleri ile meşgul olmak için neşredilen bu gazete, ancak sizin yardım ve alâkanızla işlerine devam edecektir.

Sendikamızın kararlarını, müracaatlarını, derhal bize bildirmemiz, Sendika temsilcilerinin yaptıkları, seçim çalışmalarımız hakkında geniş kütlelerin malûmatı olacaktır. Bu da sizin ve kolunuzdaki işçilerin Sendikamıza öyle olmasına yardım edecektir.

Arkadaşlar! Sendikası olmayacaklar!

Kongrelerinizin, Yönetim Kurulu kararlarının, karşılaştığınız güçlüklerin ve teşekkürlerinizin hülâsa işçilere duyurulmasını sağlıyacaktır. İŞÇİ HAKKI onun için vardır.

Bizden mektup çıkıyor mektubu eline hattâ röportaj yazılıncaya kadar hemen yapmayınız, yazılarınızı derhal gazetenin bâlâbanda gösterilen adresine gönderiniz. Bu yazılar gazetenin bâlâbanda gösterilen şekilde derhal yayınlanacaktır.

Sendikacılar!

Yönetim Kuru üyelerinizin bir hatıra olarak toplu halde resimlerini çektirmekte ihmal etmeyiniz. Bu resimleri bize göndercek olursanız geniş boyda neşredecek, sene sonunda da «Sendikacılar Albümü» halinde bir kitapta toplıyacağız. Bu albümü ahonelerimize hediye edeceğiz.

Göndereceğiniz resimlerde bulunanların adlarını ve soyadlarını da yazınız. Hattâ Sendikanın kuruluş tarihini ve hâkeza maddi büyüklüğünü da kaydediniz. İŞÇİ HAKKI nda neşredilecek bu resimlerle bütün Sendikacılar birbirini tanımış, Sendikanız hakkında en doğru bilgiyi edinmiş olacaktır.

Sendikacı arkadaşlar!

İŞÇİ HAKKI, Sendikalarca en az on nüsha olarak toplu halde isterinize gazeteyi sekiz kuruş üzerinden hesap edeceğiz. Böylece hem gazetenin Sendikacılar tarafından kolaylıkla temin edilmesi, hem de Sendikaya maddi bir menfaat sağlaması mümkün olacaktır.

İstekleriniz ve haberlerinizi göndermekte tereddüm etmeyiniz.

Hatırlarınız?

948 Haziranında Ayvansaraydaki Bucel Bulgur - Çeltik fabrikası işçilerinden 20 sinin işine son verilmişti. Buna işçilerin 945 yılından beri yapmış oldukları günde üç saatlik mesai ücretlerinin verilmesini istemeleri sebep olmuştu. İşçiler, memnuniyet duydukları Sendikalı İşçileri Sendikası vasıtasile fabrikada birkimiş 60 bin liralarının alınmasını istemişlerdi. Sendika da Bucel Bulgur - Çeltik fabrikasını mahkemeye vermişti.

★ 1947 yılında pamuklu mensucat ithalâtı ve imalatı 45.240 tonu bulmuştu. Bu rakam o tarihten on yıl önceki miktardan 11 bin 870 ton fazla idi. Bu bu yüzden 1947 imalât ve ithalât ülkesi ihtiyarına fazla gelmiş ve pazar yaratmadı. Bunu önlemek için mahsulünden yüzde kırk nisbetinde düşük fiatla satılmıştır. Bu, fiatların artığını, halkın alım kabiliyetinin ise çok düşük olduğunu göstermiştir.

★ İşçilere ödenecek ücretlerin asgari hadlerini tesbit eden 946 yılı Mayıs ayının ilk haftasında Çalışma Bakanı Tahsin Bekir Balta'nın başkanlığında bir toplantı yapılmıştı. Komisyon üyeleri istatistik malûmatı toplamak için 15 günlük bir müddet istemişti. 949 Mayısı geldi, asgari ücret hâlâ tesbit edilmedi. 950 Mayısı geldi. Asgari ücret hâlâ tesbit edilmedi. 951 yılının Mayıs ayını da geriye bırakıldı. İstanbul işçileri üç sene evvel bugünün Komisyon faaliyetlerinin neticesini hâlâ öğle edemedi.

Kıdemli işçilerin maruz bulunduğu bazı tehlikeler

Sigorta genel kuruluna verilen raporda mühim tenkidler yapıldı ve hayatî istekler belirtildi

İşçi Sigortaları Genel Kurulunun altıncı toplantısı, 27 Haziran Çarşamba günü Ankarada çalışmalara başlamıştır. Genel Kurul Başkanlığına İstanbul İşçi Delegeleri tarafından mühim bir rapor verilmiştir. Bu raporun belli başlı kısımlarını bildiriyoruz:

İş kazaları, meslek hastalıkları ve umumî hastalıklar kanunları hükümlerine göre hasta işçilere ilk üç günlük yevmiyeleri verilmemektedir. Bu hal, esasen günlük kazancı ile geçinemiyen sigortalıları kötü bir duruma düşürmektedir. Bu bakımdan işçilere ilk üç günlük hastalık yevmiyelerinin verilmesi temin edilmelidir.

İhtiyarlık Sigortası Kanununun 40 ıncı maddesinin kalkması dolayısiyle yaşlı sigortalılara kıdem tazminatı mevzuunda bir menfaat sağlandığı zannedilmekte ise de, hakikatte İş Kanununun 13 üncü maddesine bağlanan bu kanun tatbikatta istismar edilmektedir. Şöyle ki:

Bugün 60 yaşını doldurmuş ve kendinin tekaüt edilmesini arzu eden bir sigortalı arzusiyle akdi feshettiği takdirde 13 üncü madde hükümlerine göre bu tazminata hak kazanamamakta, işveren vekili veya işveren ise bu tazminatı ödememek gayesiyle işçiyi kendi arzusiyle işini terketmek durumu karşısında bırakmaktadır. Bu duruma gelmiş olan sigortalılar her ne suretle olursa olsun taraflardan birisi akdi feshettiği takdirde işçi kıdem tazminatını almalıdır. Ölüm ile fesholunan tabiî hallerde ise bu kıdem tazminatının sigortalının geride bıraktığı varislerine ödenmesi lâzımdır.

İhtiyarlık Sigortası Kanunundan faydalanacak sigortalı işçilere asgarî ödeneğin yılda 400 lira gibi cüz'i bir ödenek olması sigortalının en iptidaî mesken ihtiyacını dahi karşılayamamaktadır. Binaenaleyh asgarî haddin mevcut ve yaşanan hayat şartlarına göre reel bir şekilde ayarlanması sağlanmalıdır.

Hastalanan sigortalıların tedavileri sona ermekte olduğu sıralarda doktorlarca görülen lüzum üzerine hafif işte çalışabilir kaydiyle iş yerlerine iade edilmektedirler. Halbuki haklı olarak işverenler bu gibi işyerlerinin mevcut olmaması yüzünden bu nevi işçilere iş verememektedirler. Bu yüzden sigortalılar mağdur olmakta hattâ perişan bir duruma düşmektedirler. Sosyal sigortaların gayesinin işçinin her türlü tabiî ihtiyaçlarını karşılamak olduğuna göre, bu halin önlenmesi cihetine gidilmelidir.

İhtiyarlık Sigortası Kanununun geçisi maddesinden faydalanabilmek için 35 yaşını aşmış olan işçilerin 1 Nisan 1945 tarihinden 1 Nisan 1950 tarihine kadar İş Kanununa tâbi her hangi bir işyerinde 1000 iş günü çalışmış olduğunu bir belge ile isbat etmesini şart koşulmuştur. Bu hal, dağınık ve bilhassa muhtelif sebeplerle kapanmış bulunan işyerlerinde çalışan 35 yaşını geçkin ve 20 - 30 senelik emekli işçilerin mağduriyetlerini mucip olmuştur. Binaenaleyh, bu halin nazarı dikkate alınarak bu nevi işçilerin mağduriyetlerinin önlenmesine, çalışılmalıdır.

Bu mühim raporda imzası bulunan İstanbul İşçi Delegelerinin adları aşağıdadır:

Zühtü Tetey, Süreyya Birol, Yusuf Sidal, Rahim Mumcular, Mehmet İnhanlı, Ziya Üçer, İbrahim Güzelce, Mustafa Güven, Ali Aygen, Mehmet Çelemoğlu, Hakkı Altınay, Bürhan, Nevzat Akdeniz, Şevki.

İzmitten Sabahattin İstanbullu, Samsundan Ali Giritli, Seyhandan Murat Parlakgün ve Kadir, İzmirden Adil Boğa Kaptan, Ali Hepaydınlar, Cemal Özbek, Şükrü Gürmeriç, Zonguldaktan Mustafa Erol, Eskişehirden Ali Öğütverici, Lütfi Ergün, Nazilliden Müfit, Sivastan Sırrı Gürdil de bu raporu imzalamışlardır.

İşçi hakkının ilk sözü

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tunlarında işçilerin sıhhatli doğması, dinç yaşaması, sağlam bünyeli olması ve geniş kültür imkânlarından alabildiğine bol bol faydalanması ve rahat çalışması gibi umumî hayat hakkı ile alâkalı konuları belirtecek ve inceliyecektir. Böylece milyonları bulan işçilerin çeşitli dâvaları gözden geçirilecek ve modern Demokrasi anlamına uygun bir iş hukukuna kavuşulması isteğini, çalışan sınıfın müşterek ideali halinde aydınlatacaktır.

«İŞÇİ HAKKI» bu temel meselelerle uğraşmakla kalmıyacak, günlük haberlere, röportajlara ve münferit işçi şikâyetlerine de yer vermekte işçilerin haklarını gerçekten savunan bir işçi organı olduğunu isbat edecektir. Bu azimle yayınlanan bu haftalık gazetenin ,kendi menfaatini müdrik işçi arkadaşlar tarafından okunup benimsenmesini istemek bizim hakkımız, «İŞÇİ HAKKI» nı tenkid ederek kendisine lâyık hale gelmesini sağlamak da işçi okurların hakkıdır. Açıkça söylemek doğru olur ki; «İŞÇİ HAKKI» nın istikbali, işçi sınıfının şuurlu gayretlerine bağlıdır.

Mehmet Emin KANTÜRK

Gelecek sayımızda

İstanbul Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikası Yönetim Kurulunun çalışmalarını anlatan enteresan bir röportaj bulacaksınız.

Bazi Sendıkacilar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ğını ve grev kanunu üzerinde çalışmalar yaptığını söylemişti. Bir seneye yakın bir zaman sonra bugün gazetelerde, hazırlanan grev kanununun metnini okuduk. Bu metni muhakkak ki İhsan Altınel de okumuştur. Kulakları çınlayarak bu tasarıyı bizim de okuduğumuzu hissetmiştir.

Ahmet Topçu arkadaşı, milletvekili olduktan sonra tanıdım. İhtiyarlık sigortası kanununda yaptırmış olduğu meşhur değişikliklerle, altmış yaşına gelenleri ölünceye kadar patrona bağlaması da bizler için bir kazanç (!) olmuştur.»

Şaban Yıldız'ın fikirleri

İstanbul Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Şaban Yıldız da demiştir ki:

«— İstanbul İşçi Milletvekilleri olan iki zatı, yâni Ahmet Topçu ile İhsan Altınel'i yakından tanırım. Bilhassa Ahmet Topçu ile sendikacılıkta olsun, siyasî sahada olsun yakından arkadaşlık yaptık. Ahmet Topçu'nun adını, seçimlerden evvel D.P. listesinde görünce cidden sevindim. Fakat milletvekili olduktan sonra itiraf edeyim ki sukutu hayale uğradım. Şu ciheti de belirteyim ki, ihtiyarlık sigortasının meşhur 40 ncı maddesinin değiştirilmesindeki rolünü unutmuş değilim.

İhsan Altınele gelince; bu arkadaştan zaten bir şey beklemezdim. Netice olarak bu iki işçi, milletvekili olduktan sonra işçi olduklarını unuttular. Unuttukları içindir ki vazifelerini yapamadılar. Vazifelerini yapamadıkları için de beni bir işçi olarak asla tatmin etmiş değillerdir.»

Birliğe üye olmıyan bir sendikacıya göre

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğine üye bulunmıyan Sendikalardan «İstanbul Bölgesi Elektrik, Gaz ve Motörlü Taşıt İşçileri Sendikası Başkanı Ekrem Yener de şunları söylemiştir:

«— Hâlen İstanbul İşçi milletvekillerinden Ahmet Topçunun ihtiyarlık sigortasının 40 ıncı maddesinin değiştirilmesini temin etmesi işçiye biraz ferahlık vermiştir. Hiç birinden bundan başka fayda görmedik. Ahmet Topçu'ya, 20 yıl hizmet eden işçilerin emekliye sevklerinin teminini sağlamasını söylemiştim. Meclise gider gitmez bunu temine çalışacağını bildirmişti. Aradan bu kadar zaman geçti. Ses sada çıkmadı. İhsan Altınel'in ise hiç bir faaliyetini duymadık.»

Cemil Gider'in dikkate değer sözleri

Şişe ve Cam İşçileri Sendikasından Cemil Gider, İşçi Milletvekillerinin bir yıllık teşriî faaliyetleri hakkında şu dikkate değer fikirleri ileri sürmüştür:

«— Ahmet Topçu ile İhsan Altınel Demokrat Parti Listesinde milletvekili seçildiler. Bu bakımdan bu arkadaşlar «İşçi Milletvekili» değil, «Demokrat Milletvekili» dirler. Milletvekili olmadan evvel onların işçilik etmeleri bu hakikati değiştirmez. Eğer milletvekillerini, seçimden önceki faaliyetlerine ve mesleklerine göre ayırmak icabederse bir kısmına «Tüccar milletvekili», bir kısmına «doktor milletvekili», bir kısmına da «avukat milletvekili» falan dememiz icabeder. Ahmet Topçu ve İhsan Altınel «İşçi milletvekili» değil «Demokrat Parti milletvekili» dir. Bu bakımdan, mevcut olmıyan «İşçi Milletvekilleri» nin teşriî faaliyetleri hakkında bir şey söylemek imkânından mahrumum.»

İŞÇİ HAKKI — Milletvekili arkadaşlarımız, bazı tanınmış sendikacıların yukarıda kaydettiğimiz şahsî kanaatlerini cevaplandırmak lüzumunu duyarlarsa «İŞÇİ HAKKI» bunu memnunlukla karşılayacaktır. Gayemiz, kendilerinden bir çok hizmetler beklediğimiz milletvekillerinin dinamik bir çalışma hayatı ile seçmenlerini memnun etmeleridir.

Yıldıran Spor Kulübü

Eski bir maziye malik olan «Yıldıran Spor Gençlik Klübü» son haftalarda faaliyetini arttırarak tamamen Haliç Feneri gençlerinden müteşekkil bir futbol takımı kurmuş ve yaptığı maçlarının ekserisini kazanmıştır. Enerjik ve değerli idarecilerden B. Nazmi Çakil, B. Nihat ve B. Pandeli'nin idaresinde çalışmakta olan «Yıldıran Spor» futbol takımı şu oyunculardan müteşekkildir ve bütün semtte bu gençler temiz ve klâs oyunlariyle «centilmen futbolcular» diye haklı bir şöhret yapmışlardır. Umumî kaptan Enver Uzunöner, takım kaptanı Şeref Altınçekiç ve Şimşek, Erhan, Hristo, T. Nevzat, İsmail, Faik, Nevzat, Nahit, Yekta, Ferit, Hulki, Nedim, Güney, Abdullah, Rafet, Necdet, İhsan, Erdoğan, Sabahattin, Rüştü, Mehmet, Mustafa, Ahmet ve Mümtaz'dır.

«Yıldıran Spor» a daha ileride de yapacağı maçlar için başarılar dileriz.

HİKÂYE

Harman sonunda

Yazan: Rüştü Ceyhan

Gecenin bir buçuğunda ırgatlar işe kaldırıldı.

Pehlivan Ali toz gözlüğünü geçirdi, boynunu boğazını paçavralarla sıkı sıkıya sardı, batozun üstüne çıktı. Irgadbaşı da çıkmıştı. Nasıl duracağını, ayaklarını nereye basacağını, aşağıdan uzatılan demetleri nasıl alıp, batozun ağzından içeriye nasıl vereceğini uzun uzun tarif ettikten sonra:

«— Kendine mukat ol oğlum! dedi. Bak, burda tekmil bıçaklar, su gibi dönüyor, bildiğin gibi değil, mukat ol kendine! Dalga geçme. Elin işde, gözün oynaşta olmasın. Kafandan her bir şeyleri at. Bunun zorluğu bir, iki gündür. Ustalaştın mı bir kere, korkma gayri...»

Aysız göğün altında ırgadlar karıncalar gibi kaynaşıyorlar, kalın desteler batozun ağzından içeri veriliyor, dakikada bin beşyüz devrin fırtınasında parçalanan dolgun başaklar buğdayından ayrılıyor, gecenin serin havasına batozun müthiş gürültüsile incecik bir toz ve mazot kokusu yayılıyordu.

Pehlivan Ali çok sıkıntı çekmekteydi. Kafasından herşeyi atmak istiyordu amma, ne yapsa nafile, ille kerhanedeki kadın, altın dişle içinden ona bakıyor, gülüyor, «gel, diyordu, künde künde gel!»

Daimaştı Irgadbaşı:

— Lan lan! diye bağırdı, çek ayağını ordan! Bin kere söylüyoruz. Eşek beyni mi yidin?»

Farkında olmıyarak giden ayağını Ali batozun ağzından çekti.

Sabah kahvaltısı edilirken küçük ağanın otomobili göründü. Irgadbaşı koştu. Otomobilden inen ağa:

— «Nasıl? dedi, becerebiliyor mu?»

«— Biraz biraz.. Lâkin pek dalgın.. İkide bir ayağını batozun ağzına veriyor..»

Batozun yeni ustası azgın suratlı, çok aksi biri, yanına yaklaşan küçük ağayı başile selâmladı, pek de umursamadı.

«— Koltukçumuz, dedi, acemidir. Siz de göz kulak olun arada da...»

Usta omuz silkti.

«— Ben göz kulak olamam, istesem de olamam. En nazik, en tehlikeli bir yere koymuşsunuz. Yarın bir sakatlık olursa...»

«— Onun için göz kulak olun dedim. Bir parça siz, bir parça ırgadbaşı...»

«— Vallahi herhangi bir sakatlıktan dolayı mes'uliyet kabul etmem!»

Küçük ağa birdenbire sinirlendi.

«— Ya.. Demek mes'uliyet kabul etmezsiniz?»

«— Etmem..»

«— Ben ederim merak etmeyin.. Mes'uliyet kabul etmezmiş..»

Usta:

«— Etmem! diye tekrarladı. Doğrusu bu..»

«— Etme etme hadi...»

Irgadbaşının kuvvetli düdüğü üzerine iş tekrar bütün ağırlığiyle başladı.

Pehlivan Ali gittikçe alışıyordu. Beş altı saat içinde bayağı ustalaşmış, eski koltukçu Halo Şamdin'i aratmıyacak hale gelmişti.

Ertesi gün ırgadbaşı:

«— Eferim ülen Ali, dedi, gözümün yağını yi! Çifte haftalığı hak ittin!»

Ali sevindi. Kerhanedeki kadını düşündü, şehrin bulunduğu tarafa uzun uzun baktı.

Lâkin usta pek tersti.. Solaktı da. Vara yoğa bağırıp çağırıyor, söğüp sayıyordu. Öğlenin onbirinde muavin, makinenin yağdanlığını kaldırdı attı:

«— Ne bu be? Günde yirmi saat! Allahım şaşıyor. Herkesin ırzı, namusu senin ayağının altında mı?»

Şehrin yolunu tuttu.

Yerden yağdanlığı alan usta:

«— Defol! dedi, it!»

Makineleri yağlama işini de kendi üstüne aldı.

Kızgın güneşin altında desteciler kan tere batmışlardı. Yüzleri kara sarı bir hal almıştı. Nefes kesen, serçe solutan bir sıcak vardı. Gök tozlu bir mavilikle uzanıyor, tek kuş uçmuyordu.

Pehlivan Alinin boynunu boğazını sıkı sıkıya saran bezler terden su gibi olmuşlardı. Irgadbaşı, işi bu hafta ne yapıp yapıp bitirip ağadan ikramiye almayı tasarladığı için, millete paydos bile vermiyor, soluk aldırmıyordu. İnsan tahammülünün üstünde bir çalışma, toz, ter, bilhassa kaşlardan süzülüp gözleri yakan ter.

Bu sırada küçük ağa otomobiline tekrar geldi. Zarif siyah çizmeleri, tozlanmış, külotile batozun yanına sokuldu. Irgadbaşıya:

«— Hadi, dedi, göreyim seni! Harmanları bitir bu hafta, karışma üst yanına!»

Ağayı gören ırgadlar son bir bir gayretle yekindiler. Koca koca desteler batoza uçuruluyor, güneşin altında beyni kaynayan Pehlivan Ali de bunları kuvvetli ellerile yakalayıp batozun ağzından içeri veriyordu.

Bir makine çabukluğu ile iş görülmekteydi.

Küçük Ağa batoza az daha sokuldu:

«— Devir, devir, devir!!! diye kumanda etti, elinizi çabuk tutun! Bitmeli bu hafta bu harmanlar!»

İş daha hızlandı, baş döndürücü bir hal aldı.

«— Ha babam kardeşlerim ha.. Devirin ha, devirin ha...»

Yakıcı toz, samanın ince tozu, savrulan saplar, ter.. Irgadlar büyük bir hınçla ve koşar adım iş görüyorlardı. Pehlivan Alinin takati kesilmişti artık. Soluyordu. Omuz başlarında bir tutukluk vardı.

«— Devir, devir, devir!!!»

Beden kalınlığında, daha da kalın demetler batozun ağzına devriliyor, bitmez tükenmez bir gidip gelişin taşıdığı demetler.. Alinin gözleri kararıyordu. Terden sırılsıklam bezler aşağılara kaymış, haşlanmışa dönen boynu samanın incecik tozile yanıyor, kavruluyordu.

«— Devir babam, devir babam, devir!!»

Bezleri düzeltmeğe olsun vakit bulamıyordu. Paydos gelmiş, çok tan geçmişti. Hâlâ «devir, devir, devir!!»

Su dökeceği de gelmişti. Hiç farkına varmadan ayağı gene batozun ağız tahtasına gitti. Öyle toz, öyle karmakarışıklık ve telâş vardı ki, ne usta, ne ırgadbaşı, ne de küçük ağa bunun farkına varamadılar. Küçük ağa sadece:

«— Ha babam kardaşlarım, diyordu, devirin ha, devirin!»

Tam bu sırada Ali kavradığı demeti elinden kaçırdı, tekrar almağa kalmadı, ikinci demet aşağıdan geldi, kuvvetle çarptı, müvazenesini bozdu.. Arkadan üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı demetler... Pehlivan Ali bir an içinde demetlerin gerisinde görünmez olmuştu ki, korkunç bir çığlık bütün sesleri bir an doğdu ve batoz kuvvetli bir çatırdile sarsıldı. Ortalıkta şaşkınlık.. Desteciler durdular. Pehlivan Alinin tozlu, iri gövdesi öne devrilmiş, patozun ağzına kapanmıştı. Motoru istop etmek için koşan usta şaşkınlık içindeydi.. Küçük ağanın sanki dili tutulmuştu. Bembatozun ağzına kapanmıştı. Moyor, bir şeyler söylemek, bağırmak istiyor, elinden gelmiyordu.

İş tamamen durdu. Demetleri yere atan ırgadlar büyüyen gözlerile terli ve heyecanlı, kâh batoza, kâh küçük ağaya, kâh ustaya bakıyorlardı.

Nihayet küçük ağa:

«— Ne duruyorsunuz, dedi, şey etsenize...»

Usta:

«— Ney edelim? dedi, sen edeceğini ettin! Biz ne idelim!

Küçük ağa büsbütün şaşırdı:

«— Ben ne yaptım canım? Benim ne suçum var?»

Ufalmıştı âdeta.

«— Devirin, devirin, devirinmiş.. Ne karışıyorsun? Sana ne? Seyyar fabrika mı oldu? Sen git ağalığına bak. Acemi adamı getirip oturttun patozun en nazik işine.. Söylemedim mi sana? Ben mes'uliyet kabul etmem demedim mi?»

Pehlivan Alinin sol bacağı kasığına kadar batozun ağzına oturmuştu. Güçlü dört sapçı batozun üstüne çıktılar, Aliyi makinenin ağzından aldılar. Alinin sol bacağı artık yoktu. Bir takım et, sinir, kemik ve kanlı elbise parçaları sarkıyor, boyuna kan akıyordu, bayılmıştı. Terli bir külçe halinde indirip batozun gölgesine sırtüstü yatırdılar.

Usta:

«— At şunu makinene, dedi, kan

(Devamı 4 ncü Sayfada)

ÇAPAMARKA
AKTÖRÜN TAM AKSİDİR

AKTÖR SAHNEDE ROL OYNAR, KENDİ HAKİKİ HUVİYYETİNİ GİZLE DİĞER MUVAFFAK OLUR.
ÇAPAMARKA ROL OYNAMAZ HAKİKİ HUVİYYETİLE MUVAFFAKİYET KAZANIR.
YAVRULARINIZI ÇAPA İLE BESLEYİNİZ ALDANMAZSINIZ.
İNAP MALTEPE İSTANBUL
TESİS TARİHİ

Basın Teknisyenleri Sendikasının Ana Tüzüğünde yapılan tadilât

İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikasının 10.5.1951 tarihli olağan üstü kongresinde Ana tüzük teki değiştirilen maddelerin yeni şekli aşağıdadır.

Madde 1. İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikası adı ile bir sendika kurulmuştur.

Madde 6: İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikası, Cemiyetler Kanunu mucibince ve Hükümetin 84 sayılı ve 17 Ocak 1324 tarihli tasdiki ile müretttip Tahir mülrettip Hayrullah, müretttip Abbas, ve müretttip Basri efendiler tarafından (Müretttini Osmanlıca Cemiyeti namı altında teşekkül edip 8 Aralık 1338 Tarihinde toplanan kongre ile (Türk Müretttip Cemiyeti) namını ve (Şeref ve Hizmet) ismini almıştır Bilâhare 15.5.928 tarihli kongre ile (Türk Matbaa Teknisyenleri Birliği) adını alan birlik bu kere 22 Mayıs 947 tarihinde toplanan Genel Kurulun yeni yönetim kurulunu verdiği seçimler üzerine ve 5018 sayılı sendikalar Kanununa uyarak (İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikası) adını almıştır.

Sendikanın kurucuları: Şeref Hivel. Ali Gerali, Ethem Önan, İsa Mete, İbrahim Bilge, Tevfik Fikri, Necip, Akakçe, Nihat Akcakın. Nuzif, Tarkan. Salim Sertkol. Şakir Müsahipoğlu, Ekrem, Hakgören, Enis Çolpan, İzzet Sasmaz.

SENDİKAYA GİRMEK VE ÇIKMAK ŞARTLARI

Madde 9. F. Kurulun amacına uygun hareketlerde bulunmayan hareketlerde bulunmayan veya bu hareketlerde bulunmaya teşvik etmek.

Madde 10. Her işçi dilediği zaman sendikaya girebilir ve dilediği zaman çıkabilir. Ancak sendikaya girmek için en az 6 ay, en çok 1 yıl sendikada kalmak şarttır. Bu müddet içinde sendikadan çıkan veya çıkarılan kimse sendikaya ödediği aidatı geri alamaz.

(Devamı gelecek Sayıda)

Bakırköy bez fabrikasında

(Başlarafı 1 inci sayfada)

getirilmiştir.

Ahmet Canazoğlu, sabık Yönetim Kurulunun ibrasından sonra seçime geçilmesini istemiştir. Bu istek kabul edildikten sonra seçimle ilgili olarak bazı üyeler söz almıştır.

Lütfi İnseler:

— İşçi Mümessillerinin Sendikada vazife almalarını doğru bulmuyorum. demiştir. Mehmet Hınç aleki teki müdafaa etmiş fakat İşçi Mümessillerinin Sendika Yönetim Kurulunda vazife almamaları kararlaştırılmıştır. Mamafih Mümessillerin Sendikaya girmeleri için değil, işçi sınıfına hizmet için yapacakları hizmetin hatırlatılmasını lüzumlu görmüştür.

Oybir verildikten sonra İsmail Kayar, Ziya Hepşen, Muzaffer Minareci, Mehmet Hınç ve İbrahim Menemenli oy pusulalarını tasnife başlamışlar.

Bu arada dilekler belirtilmiştir. Nihat Akgün: İş Kanunundan kıdemlerinin sayılmasını, tadilini istemiştir.

Basri Ersoy sözü alır almaz tekip etmiş bir konuşma yapmış ve demiştir ki:

— İnsanlığı önlemek, sanayiin ve zoyluının kalkınması için yeni mali giymek lâzımdır. Gözetlerden esirgendiğimiz gibi İspanyaya pamuk ihraç edecek, kaput Sergi ve mamul maddeler alacaksınız. Acaba biz bu gemiciği işleyemez miyiz? Arkadaşlar yerli mal kullanma kampanyası açalım.

Mehmet Değen, işçiler arasındaki temsilci üzerinde durmuş, Bakırköy bez fabrikası sarığı dahi işçilerinden biri gönderi söylemiştir.

— Fabrikada işçiye acı diye bir sey yok. 945 yılına kadar kıdemlerinden ücret alıyordular. Sonra para puanı çıkarıldı. Müşteriye göre ücret verilmesine başlandı. 1.00 metreye 12 kuruş verilecekti. Üç aş sevap bu miktar 10 kuruş 30 santime düşürüldü. Şikayet ettik. Müdür, bu ücret düşürülmesine mukabil gelir vergisinden istifade ettiğimizi bildi. Hâkimiyet sendika Müdürlüğünde.

— Hakkınız varsa mahkemeye müracaat ediniz. Ben bu fabrikada müdür iken bu müddetler bu paraya alamazdınız. diye bağırdı.

Şükrü Kaya, grev kanunu tasarısının işçileri ezmek etmediğini söylemiş, grev hakkındaki görüşlerini anlatmış, asgari ücretin, bugünkü hayat pahalılığı ile tesbiti lüzumunu ileri sürmüştür.

Ziya Aksu Sendikaların işçi mümessillerî ile temas etmesi zaruretini ifade etmiş. Muammer Özerkan sandığın önlenmesi gerektiğini sağlanmasını istemiştir. Fahrettin Gökçen sigortalardan şikayet etmiş, işçi hastahanesinde karşılaşılan güçlükleri anlatmuş. Bunun üzerine Ankarada toplanan Sigorta Genel Kuruluna vaziyetin telgrafla bildirilmesi kararlaştırılmıştır.

Kongre sonunda iki şubenin bir üstünlemesi kararlaştırılmış ve şu seçiler Yönetim Kuruluna seçilmişlerdir.

Ahmet Canazoğlu, İsmail Kayar, Ziya Hepşen, Ali Çelenk, İbrahim Dağlioğlu, Muzaffer Minareci, İbrahim Ünlü, Cemal Yaman, Ahmet Özmen, Hasan Sevdican, Ahmet Kavacı.

Hepsine başarılar dileriz.

Mustafa Gülirkin

İşçilerin düşük ücretle

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

30,39, gıda sanayiinde yüzde 30,12, basım evlerinde yüzde 18,18, büroların yüzde 28,85, tütünde yüzde 29,58 nisbetindedir.

Bütün bunlar göstermiştir ki; İstanbul bölgesindeki hayat şartlarına göre işçinin mühim bir kısmı pek az ücret almakta ve bu hal memleket sağlığını ciddî surette tehdit etmektedir.

İşçilerin son derece düşük ücretlerle çalışmakta olduğu yetmemen anlaşılmış bulunduğundan, bir an evvel asgarî ücret Baremının tesbiti edilmesi zarureti kendini göstermiştir. Ayda en az 350 lir aile orta halli bir geçim sağlanabildiği muhtelif istatistiklerle tesbit edilmiştir. Bu bakımdan çıraklık devresini geçmiş bir işçinin ayda en az 350 lira alabilmesinin sağlanması gerekmektedir. Hükümetin bu hususu temin için asgarî ücret baremini tesbit edecek komisyonu derhal toplaması lâzımdır.

Sendikalardeki işçilerin beklediği asgarî ücreti tesbit komisyonunun faaliyete geçmesi için Çalışma Bakanlığının gerekli emrî vermesi sür'atle beklenmektedir.

Gorsonların gelir vergisi

(Bastarafı 1 inci sayfada)

dükanını hiçe saymağa, üç senedir Genel Kurul toplantısını yapmayan bir Dernekten fâre sormağa başladı. Bunun neticesi olacak da bazı işyerlerindeki arkadaşlarımıza görünü vergi tarhedilmiş gözüyle bakmıyorlar. Bunu en aşağı yerlerde çalışmakta olan 250 lira, ikinci sınıf yerlerde ayda 200 Lira, üçüncü sınıflarda ise 120 lira kazanıyorunuz gibi yerli ödemeğe zorlamaktadırlar. Hele şefler daha çok müşkül durumdadır. Kış aylarında biz hayat etiden bu nüfusun yazında dahi kazanamıyız. Gelir Vergisi Komisyonunun daha âdil hareket etmesini istiyoruz.»

Harman sonunda

(Başlarafı 2 nci sayfada)

kaybediyor boyuna.. Ne duruyorsun?

Ortalıkta sıcak bir kan kokusu. Küçük ağa:

— Candarmaya... diye kekeledi, otomobiline koştu, durdu, geri döndü, bir şey unutmuş gibi batoza doğru gitti.

Usta:

— Çavuş dedim ha, dedi, çavuşa dalaşıl! Sizin gibi ağalardan yüzünden bu makineler daha kim bilir nice ana kuzuların biçecek!

Gözleri yaşlarından dolmuş, ırgatlarına bir hamurlu oldu, bir yaşlayan. Küçük ağa traşlıların gözlerinden utkun.

Usta:

— Ne duruyorsun bey diye ba gırdı, atsana makinete gunu! Ma. kinenin kirlenecegînden mi korkuyorsun?

Irgatların içinde kaba büyükleri yerden bir taş kaptı, otomobile fırlatırken:

— Daha ne duruyorsunuz, dive homurdandı, parçalayın deyin mainı!

Otomobilin on camı şangırtıla mdı. Yirmi beş kişi taş sopa ve değnek alet edevatla otomobile yürüdüler. Küçük Ağa bedenlerine kendiyi toparlamıştı. Derhal tabancasını çekti ve havaya iki el ateş etti, sonra iki daha. Sarıyoz yoklad. Irgatlar az ilerlediler, geriler. Bir duraklama oldu. Otomobilin camını kiran Kürd ridedi tarafından:

— Allahını, kitabını... diye saldırmak bir kelimeyi gerilerdi. Otomobilden de onu takip edilen Küçük ağa fırladı üstüne, elindeki tabancası, otomobilin geri gitti. bindi, tüfeyen ayağına mermi çarptı. Aldırmadı. Bir dakika sonra almadı. Mutha an. Sarıyoz tekrar yoklad Dehşetle gördü Küçük ağanın ölmemiş!

On metre ilerisinde traşçılar bıraktıkları bıçaklarından. Küçük ağa kireç kesilmiş yüzle makinelerin atladı, tüfeyen silerleyip otomobilin kokuşmuş sidi. Belden aşağısı tutmuyordu. Belinin ortasında biz gibi bir ağrı gözleri kararıyordu. Bacağı kopmuş kopan adamı unutmuştu bile.

Bir hamlede kolu çevirmeye otomobilin kolu işledi, bindi. sarıcö.

Köy yolunda kalın bir toz bulutu kaldırarak dehşetli bir hızla koşan otomobil Gümüşlü jandarma karakoluna doğru yol alıyordu.

Pehlivan Alisun üstüne ergadı. bunun ilk çukuru attılar.

Hukuk Köşesi

(Başlarafı 2. nci Sayfada)

lerini yanında bulundurmaması prensipi, türlu suizanın davet edici ve işçinin güvenini ihlâl edici mahiyettedir.

Çalışma Müdürlüğünün seçme yerine —lüzum görüne— bir memurunu göndermesi kaydı, bir incehiyet ifade etmemekte, bu yüzden kazı sızlanmalar ve yolsuzluklar olmaktadır.

Bu sayeğimiz kayıdlar, bu sistemlerinin, birinci kısmının sebebiyle kâfidir. Hekkatlar bu hükmerzedir. Bu bakımdan bu nizmamemin tâdili, hattâ kaldırılması ve yeni bir zihniyetle kanunun zarurîdir. Bu nizamnamenin mütealip hükümlerini de ilerîde inceliyeceğiz.

Dirildiği yer: Son Telgraf Matbaası.

Basıldığı yer: Gün Matbaası

ÜÇ İŞ
İngiliz ve Yerli
Her nevi Yünlü İpekli
ERKEK ve KADIN
Kumaşları
YENİ İNGİLİZ KUPONLARIMIZ GELMİŞTİR
Sultan Hamam No. 8 İstanbul - Telefon: 29089